

Nr 292.

Av herr **Bergström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om offentlig arbetsförmedling m. m.

Enligt hittills gällande bestämmelser angående understöd av statsmedel till befrämjande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket kan statsbidrag erhållas bl. a. till bestridande av kostnader för rese- och traktamentsersättning, som i anledning av företagen tjänsteresa utbetalats till tjänsteman vid arbetsförmedlingsanstalt. Storleken av sådant bidrag skall bestämmas med ledning av den ersättning, som av vederbörande tjänsteman uppburits, dock under iakttagande, att gottgörelse icke må lämnas med högre belopp, än som enligt gällande allmänna resereglemente utgår för tjänsteman, som hänförs till rese- och traktamentsklass II C.

Medel för nämnda ändamål må enligt riksdagens beslut utgå ur arbetsförmedlingsanslaget. Till en början — nämligen år 1930 — begränsades beloppet till högst 2 000 kronor, vilket maximum år 1931 höjdes till nuvarande 3 000 kronor.

I den av de s. k. ungdomsarbetslöshetsakkunniga den 15 februari 1933 till socialdepartementet avlämnade promemorian angående åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten framhöllo de sakkunniga betydelsen av, att den passivitet, som understundom kännetecknat den offentliga arbetsförmedlingen, bleve bruten. Denna påtalade passivitet har, där den förekommer, sin naturliga förklaring. Arbetsförmedlingsorganisationen har som helhet betraktad icke utvecklats i det snabba tempo, som kännetecknat de samhällsförhållanden, vilka närmast beröra densamma. Dessutom är att märka, att anstalterna snart nog efter sin tillkomst — efter år 1914 — pålades uppgiften att lämna sin medverkan ifråga om understödsverksamheten för arbetslösa. Denna uppgift, som helt naturligt föll på arbetsförmedlingens lott, ökade givetvis i hög grad arbetet vid anstalterna, och det ökade arbetet, oftast utan motsvarande ökning av personal och andra resurser, har omöjliggjort för anstalterna att i tillräcklig grad vara aktiva utåt; för att i möjligaste mån kunna fullgöra sin uppgift får arbetsförmedlingen emellertid icke vara en byråkratisk institution, som endast i stillhet väntar på sitt klientel. Den måste vara väl informerad om förhållandena på arbetsmarknaden och vara förtrogen med förmedlingsmöjligheterna även utom sin egentliga förläggningssort och bör även inom hela sitt område försöka uppsåra befintliga latenta arbetstillfällen.

Men härför erfordras, att anstalterna också verkligen sättas i tillfälle att utveckla en sådan önskvärd aktivitet. Även blygsamma framgångar ifråga

om placering av arbetskraft kunna medföra mångdubbla besparingar i förhållande till kostnader, som av en ökad utåtriktad verksamhet kunde uppstå.

Genom det starkare stöd, som arbetsförmedlingen erhöle, därest det i Kungl. Maj:ts proposition nr 40 framlagda förslaget upphöjdes till lag, skulle säkerligen det mest trängande behovet av ökad personal vid arbetsförmedlingsanstalterna kunna tillgodoses. Men en sådan ökning av personalen kunde icke ensamt för sig medföra den här ovan berörda ökade aktiviteten från anstalternas sida. Härför erfordras ock en viss rörlighet för personalen, att möjlighet gives för tjänstemän att vid lämpliga tillfällen genom resor söka och stärka personliga kontakter med parterna, närmare informera sig om deras önskemål och behov samt, som ovan sagts, söka uppspåra det latent behövet av arbetskraft och aktualisera möjligen befintliga arbetstillfällen.

Nu har riksdagen medgivit, att för här ifrågavarande betydelsefulla led i den offentliga arbetsförmedlingens funktioner må ur arbetsförmedlingsanslaget användas allenast ett visst maximerat belopp, nämligen högst 3 000 kronor pr år. Detta belopp har visat sig vara otillräckligt. Erfarenheten har givit belägg för, att en vad man kan kalla ambulerande arbetsförmedlingsverksamhet är synnerligen av behovet påkallad i de stora norrlandslänen med deras glesa bebyggelse. Även med det hittills begränsade anslaget till förfogande ha mycket goda resultat kunnat uppnås, ej minst ifråga om placering av arbetskraft till skogsavverkningen. På grund av brist på tillräckliga medel har dock sådan verksamhet kunnat bedrivas i mindre omfattning än vad förhållandena krävt. Vad här anförts beträffande norrlandslänen äger sin tillämpning även för flera andra anstaltsområden.

I detta sammanhang må påpekas, att de ungdomsarbetslöshetsakkunniga i sin här ovan omförmälda promemoria såsom sin mening uttalat, att gällande begränsning av möjligheterna till statsbidrag till resekostnader för tjänstemän vid arbetsförmedlingsanstalter borde upphävas.

Någon fara för missbruk beträffande en utökad rätt till sådana tjänstesor, som här avses, torde icke föreligga. Arbetsförmedlingsanstalternas personal har i allmänhet en betydande arbetsbörda och kan icke misstänkas vare sig vilja eller kunna till egen fördel eller i oträngt mål utnyttja ett till här ifrågavarande ändamål beviljat anslag. Därtill kommer, att kostnader för företagna resor skulle komma att drabba även kommunerna, och till följd härav kan med säkerhet antagas, att anstaltsstyrelserna noggrant komme att pröva av anstaltsföreståndare framlagt förslag i här avsett syfte, varjämte tillsynsmyndigheten — socialstyrelsen — icke lär underlåta att övervaka anstalternas förehavande i detta stycke.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte medgiva, att ifråga om det belopp, som av socialstyrelsen inom ramen av för den offentliga arbets-

förmedlingen anvisat anslag får användas till resekostnader för tjänstemän vid arbetsförmedlingsanstalterna, hittills stadgade maximigräns icke längre skall gälla.

Stockholm den 5 februari 1934.

Alb. Bergström.
